SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/11308
Dok.nr:	24/1005
Arkiv:	FA-L42
Saksbehandler:	Malene Husby
Dato:	04.03.2024

Behandling av dispensasjonssøknad for utdyping av farled og etablering av sjøbunnsdeponi, Sortlandsundet

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 052/24	Formannskapet	02.05.2024

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

Formannskapet avslår dispensasjonssøknad fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b) og § 4.2 bokstav c) i Kystsoneplan 2023-2035, vedtatt 22.06.2023, for etablering av sjøbunndeponi og utdyping av farled ved Skanken og Lysrevet, Sortlandsundet, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 19-2.

Formannskapet behandling - 02.05.2024 - PS-052/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 052/24 VEDTAK:
Formannskapet avslår dispensasjonssøknad fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b) og § 4.2 bokstav c) i Kystsoneplan 2023-2035, vedtatt 22.06.2023, for etablering av sjøbunndeponi og utdyping av farled ved Skanken og Lysrevet, Sortlandsundet, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 19-2.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Sortland kommune mottok 06.11.2023 og 26.01.2024 dispensasjonssøknad fra Kystverket, for etablering av sjøbunnsdeponi og utdyping av farled ved Skanken og Lysrevet i Sortlandsundet.

Saken gjelder søknad om dispensasjon fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b) og § 4.2 bokstav c) i Kystsoneplan for Sortland kommune 2023-2035, vedtatt 22.06.2023.

Behandling av tilhørende byggesøknad gjøres administrativt, dersom omsøkt dispensasjoner blir innvilget.

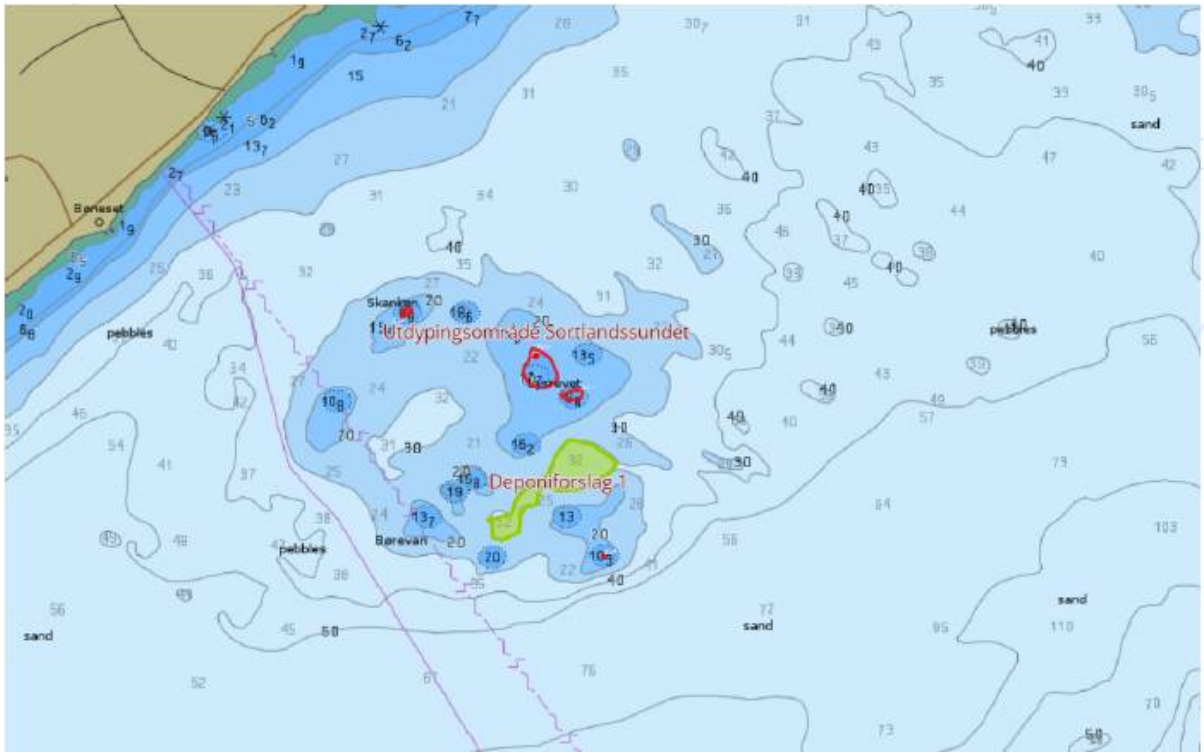
Administrasjon finner ikke at vilkårene for dispensasjon er oppfylt i denne saken.

FAKTA I SAKEN

Kystverket søker om dispensasjon for etablering av sjøbunnsdeponi og utdyping av farled i Sortlandsundet, i forbindelse med prosjekt "*Strekning Stamsund-Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet*" i Sortland kommune.

Kystverket har i forbindelse med planlagt utdypninger ved Skanken og Lysrevet behov for å finne disponeringsløsninger for massene som skal utdypes. Sortland havn KF ønsker å motta masser til utfylling i
eksisterende havn eller til nytt havneavsnitt dersom nødvendige tillatelser er klare til tiltakets anleggsstart. Hadsel kommune ønsker å motta masser til Børøya dersom Sortland kommune ikke anvender disse.
Omsøkt sjøbunnsdeponi planlegges kun benyttet om det ikke kommer på plass avtale om disponering av massene med Sortland eller Hadsel kommune.
Beregnet fast masser er totalt i underkant av 30 m^3 for utdypingsområdene mens beregnet løse masser er totalt i underkant av 30.000 m^3.

Utdypingsområdene Lysrevet og Skanken ligger i umiddelbar nærhet til omsøkt område for etablering av sjøbunnsdeponi. Tiltaket er sikkerhetsforberedende med mål om å gi en tryggere gjennomseiling og reduserer risiko for grunnstøting. Tiltakene langs strekningen ønskes gjennomført mest mulig samlet for å kunne gi synergieffekter både med tanke på praktisk gjennomføring, men også for å sikre god, trygg og forutsigbar seilas samt trafikkavvikling i anleggsperioden. Tiltakene er
prioriterte i Nasjonal Transportplan (NTP) og prosjektet er gitt bevilgning over statsbudsjettet.
Kystverket arbeider for å opprettholde planlagt gjennomføringsstruktur og -tidsplan.
Utdypingstiltaket omfatter mudring av om lag 24.000 m^3 rene løsmasser fra grunnene Lysrevet og Skanken i Sortlandsundet.

Kartutklipp fra dispensasjonssøknaden: *Figur 1 Kartutsnitt Sortlandssundet; planlagte utdypingsområder Skanken og Lysrevet er*
skravert rød, ønsket dumpeområde er skravert grønn. (Kystinfo, 2023).

Gjeldende plangrunnlag:

Området hvor utdyping av farled søkes gjennomført og sjøbunndeponi søkes etablert er ikke regulert, men ligger i et område som er avsatt til *bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone* gjennom *Kystsoneplan 2023-2035*, vedtatt 22.06.2023.

Nabovarsling:

Med hjemmel i pbl. § 21-3 annet ledd fritas søknad om dispensasjon fra nabovarsling da tiltaket skal gjennomføres i et område som ikke ligger i umiddelbar nærhet av matrikulerte eiendommen og ikke vil berøre naboer og gjenboere.

Uttalelse fra andre myndigheter:

Dispensasjonssøknadene har vært sendt til relevante myndigheter til uttalelse. Vi har mottatt høringsuttalelse fra Fiskeridirektoratet, Nord Fiskarlag, Nordland Fylkeskommune, Sametinget, Universitetet i Tromsø - Norges Arktiske Universitet og Statsforvalteren i Nordland innen fristen. Nedenfor er uttalelsene gjengitt i kortform:

<u>Fiskeridirektoratet:</u>

Fiskeridirektoratet har ikke innvendinger til at det gis dispensasjon som omsøkt, men legger til grunn at:

- *Det etterstrebes at massene blir benyttet til andre prosjekter fremfor å benytte sjødeponi.*
- *Oppdrettsaktører i området holdes orientert om tiltaket.*
- *Hensynet til marint miljø ivaretas.*

(…)

Vurderinger og merknader
Tiltaket vil etter vår vurdering ikke medføre vesentlig negativ påvirkning for fiskerienes bruksinteresser. Tiltakene i Sortlandsundet vil kunne medføre konsekvenser for de omkringliggende akvakulturanleggene i området. Det fremkommer av søknaden at det skal holdes dialog med de som drifter anleggene. Dette er svært viktig for å ivareta matsikkerhet og dyrevelferden. Miljøundersøkelsen i tiltaksområdet fant ikke forurensede sedimenter, men vannforekomsten er klassifisert med dårlig kjemisk tilstand. Alle arbeider må derfor gjennomføres med aktsomhet og oppdrett i området hensyntas. Fisk i merd har ikke fluktmulighet ved forstyrrelser i miljøet.

Tiltaket vil påvirke det marine miljø i tiltaksområdet, men det er gjennom kartleggingen ikke funnet forekomster eller naturtyper som er unike for området. Naturtyper innenfor utdypingsområdene vil gå tapt, men det er relativt små områder og skjellsandforekomstene ser ut for å berøres i forekomstenes ytterkanter. I søknaden er det vurdert at arter vil raskt reetablere seg i området etter tiltaket er gjennomført.

I utgangspunktet mener vi at det er veldig viktig at massene kommer til nytte og ikke blir dumpet i sjøen. Vi oppfordrer Kystverket til å etterstrebe at massene kan benyttes til andre prosjekter fremfor å dumpe massene. Dersom dumping i sjødeponi er det eneste alternativet, må avbøtende tiltak benyttes for å unngå nedslamming og spredning av partikler.

Konklusjon

For at en dispensasjonssøknad skal kunne bli innvilget, må to vilkår være oppfylt (jf. pbl § 19-2 andre ledd):
1. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
2. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.

Fiskeridirektoratet har ikke vesentlige merknader knyttet til de to vilkårene i denne saken, og vil ikke motsette seg at det gis dispensasjon.

Nord Fiskarlag:

(…)

Fiskeriinteresser i området og merknader fra lokale Fiskarlag
Nord Fiskarlag har hatt søknaden på høring hos Sortland Fiskarlag, og har ikke mottatt innvendinger mot etablering av sjøbunnsdeponi i Sortlandssundet.

Fiskeridirektoratets kartverktøy viser at tiltaksområdet ligger innenfor en fiskeplass for passive redskap hvor det fiskes etter torsk, sei, hyse og breiflabb. Fiskeriaktiviteten fremstår som lav. I nærområdet, rundt tre km nordøst og 4,5 km sørvest er det kartlagt beiteområder for både kveite, gråsteinbit, breiflabb og for torsk og hyse. Disse områdene har også funksjon som oppvekstområder. Det er videre kartlagt gyteområder for torsk i Sigerfjorden og omtrent 5,7 km sørvest for tiltaksområdet.

Merknad Nord Fiskarlag
Nord Fiskarlag viser til at ROV-undersøkelsen som redegjør for at det er avdekket naturtypene; større forekomster av nordlig sukkertareskog, løstliggende kalkalger, sjøfjær og gravende megafaunasamfunn. I tillegg var tiltaksområdene og nærområdene dominert av blandingsbunn bestående av sand, grus, stein og blokker.

Nord Fiskarlag er bekymret for at tiltaket vil påvirke det marine miljø i tiltaksområdet, og ber om at det etterstrebes å benytte massene til andre formål enn omsøkt sjødeponi. Dette for å skjerme oppvekst og beiteområdet i nærheten av omsøkt tiltak.

Livet i havet må skjermes for støy og partikkelspredning. Det må tilrettelegges for så gode miljøforhold som mulig. Det må derfor, ved en eventuell tillatelse til å etablere sjøbunnsdeponi, settes krav om avbøtende tiltak som reduserer spredning av partikler og (forurensede) masser.

På generelt grunnlag må det tas behørig hensyn til eventuell pågående fiskerier i området. Tiltak og aktivitet som vil komme til fortrengsel for fiskeriaktiviteter må varsles i god tid. Dette for å legge til rette for sameksistens på en best mulig måte. Varsel bes sendt til nord@fiskarlaget.no.

Utover dette har Nord Fiskarlag ingen særskilte merknader til foreliggende søknad.

Nordland Fylkeskommune:

(…)

Merknader
Gjennom Fylkesplan for Nordland 2023-2025 er det fastsatt at arealforvaltningen i fylket skal være bærekraftig, forutsigbar og basert på kunnskap og oppdaterte planer. Arealbruken skal skje etter en avveining mellom nærings-, friluftslivs- og miljøinteresser. Fylkesplanen inneholder mål for arealpolitikken i perioden, blant annet gjennom de arealpolitiske retningslinjene i kapittel 8. Disse finnes på vår nettside www.nfk.no/arealpolitikk. Det bes om at disse legges til grunn ved behandling av søknaden.

Kulturminner
Siden tiltaket omfatter sjøbunn, vises det til egen marinarkeologisk uttalelse fra Norges arktiske universitetsmuseum (UM) den 12.12. 2023:

(…)
Det forutsettes at UMs uttalelse legges til grunn i kommunens vedtak. Fylkeskommunen har ingen ytterligere kulturminnefaglige merknader.

<u>Mineralressurser</u>
Skjellsand, korallsand, sand og grus på havbunnen er en viktig og strategisk resurs for Nordland. Som Kystverket skriver, kan slike ressurser brukes til dekking av forurenset materiale i havner. Ved svært høy renhet på korallsand vil produktet være svært ettertraktet til pH regulering av drikkevann, vassdrag og som tilsetting i kraftfôr.

Utvinning av slike ressurser er regulert gjennom havbunnsmineralloven §10-2 og rettigheter for utnyttelse tildeles av fylkestinget gjennom en midlertidig konsesjon for opptak. Kystverkets beskrivelse av tiltaket ved inngåelse av avtaler for bruk av massene, tolker fylkeskommunen at massene kan bli utvunnet.

I Nordland fylke finnes det i dag næringsaktører som livnærer seg av å utnytte slike masser og som i dag har aktive konsesjoner i Andøy kommune. Kystverkets beskrivelse av planlagt distribuering av opphentede løsmasser fra havbunnen, vil ha negativ påvirkning i markedene for skjellsand.

Nordland fylkeskommune kan ikke se å ha mottatt noen søknad fra Kystverket om utnyttelse av slike masser. En dispensasjon fra plan- og bygningsloven vil ikke automatisk medføre dispensasjon fra Havbunnsmineralloven.

<u>Vannforvaltning</u>
Nordland fylkeskommune savner en konkret vurdering etter vannforskriftens § 12, hvor det vurderes om den nye aktiviteten vil kunne forringe vannmiljøtilstanden i vannforekomsten og om det vil påvirke muligheten for å oppnå miljømålene om god økologisk og kjemisk tilstand. I denne sammenheng viser vi til at § 12 også omfatter kjemiske parametere/kvalitetselementer. For å sikre at miljømålene nås, forutsetter fylkeskommunen at de nødvendige vurderingene blir gjort i tråd med regional vannforvaltningsplan og vannforskriften. Dersom en slik vurderinger ikke gjøres, vil det kunne utgjøre en mangel/feil i saksbehandlinga.

Dispensasjon
Plan- og bygningsloven er klar på at vilkårene for å gi dispensasjon er strenge. Det skal ikke være en kurant sak å fravike plan ved dispensasjon. I forarbeidene til plan- og bygningsloven er det framhevet at dispensasjoner ikke må undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag:

Ut fra hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen, er det viktig at

endringer i planer av betydning ikke skjer ved dispensasjoner, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner. (Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 242).

For at kommunen skal kunne gi dispensasjon, må begge følgende vilkår i plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd, være oppfylt:
- Hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, lovens formålsbestemmelse eller vesentlige regionale eller nasjonale interesser, kan ikke bli vesentlig tilsidesatt.
- I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene.

Fordeler for samfunnet og ikke for søkeren
Det er i hovedsak planfaglige og samfunnsmessige hensyn, og hensyn knyttet til arealdisponeringen som skal tillegges vekt, og som må avveies når det er snakk om fordeler og ulemper. I henhold til pbl § 19-2 tredje ledd skal det i vurderingen legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

I dette tilfellet søkes det dispensasjon fra en nylig vedtatt kystsoneplan som har vært gjenstand for en demokratisk og bred interkommunal planprosess over flere år, og der også Kystverket har vært en sentral høringspart. Fylkeskommunen mener at Kystverket burde benyttet muligheten i nevnte planprosess til å gi innspill om de planlagte tiltakene. Slik kunne disse blitt belyst i en større sammenheng og eventuelt hensyntatt ved utarbeidelse av kystsoneplanen. Fylkeskommunen mener det er beklagelig dersom kystsoneplanen ved et eventuelt dispensasjonsvedtak undergraves som styringsverktøy allerede fra starten av sin virketid.

I følge pbl § 19-2 første ledd kan det settes vilkår for et eventuelt dispensasjonsvedtak. Vilkår som kan bidra til å minimere uheldige virkninger av en dispensasjon vil være særskilt relevante å vurdere. Eksempler på vilkår kan være at det må søkes om uttak av skjellsandressursen i henhold til mineralloven, at eventuelt mengde masse som deponeres i sjø må vesentlig reduseres, at vannmiljø vurderes i henhold til vannforskriften, og lignende.

Oppsummering
Med henvisning særskilt til fylkeskommunens merknader som gjelder mineralressurser, vannforvaltning og planforhold, frarådes at det gis dispensasjon for deponering av masser i sjø som omsøkt. Før kommunen kan ta stilling til om den vil gi dispensasjon eller ikke, er det en forutsetning at vilkårene i pbl § 19-2 andre ledd er oppfylt.

Dersom kommunen finner å kunne gi dispensasjon, ber fylkeskommunen om at det for en eventuell tillatelse settes vilkår som avbøtende tiltak for å ivareta mineralressurser og vannmiljø best mulig. Nordland fylkeskommune ber om å få tilsendt vedtaket når det foreligger.

Sametinget:

Etter vår vurdering av beliggenhet, omfang og annet kan vi ikke se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk freda, samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til nevnte dispensasjonssøknad.

Det vises til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune. Ettersom tiltaket berører sjøbunn viser vi også til egen uttalelse fra Norges arktiske universitetsmuseum, som er sjøfartsmuseum/forvaltningsmuseum for Nord-Norge nord for Saltfjellet.

Universitetet i Tromsø - Norges Arktiske Universitet:

(…)

Tiltak i sjøbunnen med mudringsarbeid vil være begrenset
i omfang og sannsynligheten for konflikt med eventuelle kulturminner under vann vurderes som liten. Eventuelle deponeringsområder tilknyttet Sortland havn og industriområde på Børøya ble høyst sannsynlig
dekt av tidligere marinarkeologisk befaringer uten at det ble registrert automatisk fredete marine kulturminner eller andre funn av kulturhistorisk interesse. UM har derfor ingen merknader til søknaden.

Vi minner tiltakshaver om at dersom en i forbindelse med tiltaket skulle kommer over automatisk vernete
kulturminner eller funn av kulturhistorisk betydning, skal arbeid stanses og UM varsles jfr. kulturminneloven § 8, 2. ledd.

Statsforvalteren i Nordland:

Uttalelse vedrørende utdyping av farled:

(…)

Kommunen må vurdere om vilkårene for dispensasjon i plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd er oppfylt, og det vil i den forbindelse være sentralt å vurdere hensynene bak bestemmelsen om at utdypinger av farled krever avklaring gjennom reguleringsplan. Kystverkets søknad knytter i stor grad vurderingen opp mot hensynene bak kystsoneplanens arealformål, som ikke er noe det søkes dispensasjon fra.

Formålet med et reguleringsplankrav er å sikre at det utarbeides helhetlige planløsninger for områder der kommuneplanens arealdel, her kystsoneplanen, ikke gir tilstrekkelig avklaring. Et reguleringsplankrav sikrer bredere vurderinger av bl.a. alternative plasseringer, størrelse og utforming av tiltak og hvilke vilkår som bør stilles. En får også en grundigere kontradiksjon enn ved en dispensasjonssøknad.

Orientering om vedtak
Vi ber om å bli orientert om vedtaket i saken.

Uttalelse vedørende etablering av sjøbunndeponi:

(…)

Det aktuelle arealet er i kystsoneplan for Sortland kommune, vedtatt 22. juni 2023, avsatt til bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone. Dette er i henhold til planbestemmelsene pkt. 4.2 allmenne sjøområder som kan nyttes til natur, ferdsel, fiske og friluftsliv.

Det er til arealformålet fastsatt at «utfylling og deponering i sjø, flytebrygger og kaianlegg eller andre tiltak» ikke er tillatt (pkt. 4.2 a). Videre at «det kan foretas fremtidige utbygginger (moloer, kaier, havner, utdypinger av farled, etc.) etter avklaring gjennom reguleringsplan» (pkt. 4.2 bokstav b).

Dette tilsier etter vår oppfatning at heller ikke utdypingen av farled er tillatt etter planen, og krever reguleringsplan. Vi kan ikke se at det i saksdokumentene er sagt noe om dette, men gjør

oppmerksom på at Kystverket har søkt Hadsel kommune om dispensasjon også for utdypingstiltaket.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.

Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Vi har forståelse for foreliggende behov, og finner det beklagelig at det i kystsoneplanen ikke ble utredet og satt av områder der utdyping og deponering er tillatt.

Når det i en nylig vedtatt plan er tatt konkret stilling til at deponering ikke er tillatt, og at utdypinger av farled kan foretas etter avklaring gjennom reguleringsplan, vil det etter vår oppfatning vanskelig være grunnlag for dispensasjon.

Orientering om vedtak
Vi ber om å bli orientert om vedtaket i saken

DISPENSASJONSVURDERING

Etter pbl. § 19-2 andre ledd må to vilkår være oppfylt for at dispensasjon kan innvilges. For det første kan ikke dispensasjon gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. For det andre er det et vilkår for dispensasjon at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Plan- og bygningsloven er klar på at vilkårene for å gi dispensasjon er strenge. Det skal ikke være en kurant sak å fravik plan ved dispensasjon.

Det skjønn kommunen kan utøve når den vurdere om dispensasjon skal gis, er underlagt omfattende begrensninger. Avvik fra arealplaner reiser særlige spørsmål. De ulike planene er som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess og er vedtatt av kommunens øverste folkevalgte organ, kommunestyret. Planen omhandler dessuten konkrete forhold. Dersom begge de ovennevnte vilkår anses oppfylt *kan* forvaltningen gi dispensasjon. Det er ikke noe automatikk i at dispensasjon skal gis dersom vilkårene er oppfylt.

Det følger av forarbeidene til plan- og bygningsloven at dispensasjon ikke må undergrave planene som informasjons- og beslutningsgrunnlag. Det er viktig at endringer i planer av betydning ikke skjer ved dispensasjon, men behandles etter reglene om kommuneplanlegging og reguleringsplaner (ot.prp.nr. 32 (2007-2008) s. 242).

Tiltakshaver søker om dispensasjon fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b) og § 4.2 bokstav c) i Kystsoneplan 2023-2035, vedtatt 22.06.2023.

I. Vurdering av dispensasjon fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b)

Denne bestemmelsen fastsetter at utfylling og deponering i sjø ikke er tillat innenfor området: *Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone*. Tiltakshaver søker dispensasjon for etablering av sjøbunnsdeponi.

Formålet bak hovedformålet: *bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone* er å sikre allmenne sjøområder som kan nyttes til natur, ferdsel, fiske og friluftsliv. Hensynet bak planbestemmelse § 4.2 bokstav b) er å forhindre at enkelt tiltak forringer disse områdene. Relevante momenter i vurderingen for arealdisponering i disse områdene er fiskeriaktivitet og økologi.

Søker argumenterer for at hensikten bak bestemmelsen ikke blir vesentlig tilsidesatt. Dette fordi at søker har gjennomført en rekke faglige vurderinger for både områder for planlagt sjøbunnsdeponi, samt områder i nærheten. Det er vurdert at det er lav risiko for at tiltaket vil ha store eller ukjente konsekvenser for naturmangfoldet i område. Midlertidig negative effekter for naturmiljøet (partikkelspredning, forstyrrelse) kan hensyntas ved avbøtende tiltak under gjennomføring.

Administrasjon viser til at nylig vedtatt kystsoneplan har tatt konkret stilling til at deponering og utfylling ikke er tillatt. Isolert sett vil hensynet bak bestemmelsen bli vesentlig tilsidesatt ved etablering av sjøbunnsdeponi. Administrasjon har forståelse for at søker har et behov for område til deponering i sjø, dersom masser ikke kan ivaretas på land. Videre at en slik mulighet burde vært utredet og hensyntatt under utarbeidelse av Kystsoneplanen. Denne muligheten er ikke ivaretatt og planen er klar på at omsøkt tiltak ikke tillates. Dette taler imot dispensasjon.

Fiskeridirektoratet viser til at massene bør benyttes på land og ikke dumpes i sjøen. Dersom sjøbunnsdeponi er det eneste alternativet, viser både Fiskeridirektoratet og Nord Fiskarlag til at avbøtende tiltak må benytte for å unngå nedslamming, spredning av partikler og "forurensende" masser.

Administrasjon vil også vektlegg uttalelsen fra Nordland fylkeskommune, hvoretter dispensasjon frarådes. Dette med bakgrunn i manglende avklaringer i forhold til mineralressurser, vannforvaltning og planforhold. Uttalelsen viser også til at det i en eventuell tillatelse bør settes avbøtende tiltak for å ivareta mineralressurser og vannmiljø best mulig. På bakgrunn av momenter i uttalelser fra statlige myndigheter vurderer administrasjonen at det er flere forhold som bør avklares og utredes før en eventuell tillatelse til tiltaket gis. Dette taler imot dispensasjon.

Administrasjon finner at tiltaket medfører vesentlig tilsidesettelse av nevnte hensyn. Delkonklusjonen er at første vilkår i pbl. § 19-2 andre ledd ikke er oppfylt.

Vilkårene i pbl. § 19-2 er kumulative, som innebærer at begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis. Formannskapet bes om å komme med andre argumenter ved eventuelt motsatt resultat. På bakgrunn av dette har administrasjon likevel valgt å vurdere det siste vilkåret, selv om første vilkår ikke er oppfylt.

Til det siste vilkåret i pbl. § 19-2 andre ledd, må det foreligge positive angitte grunner på søkersiden for å kunne dispensere.

Det er i hovedsak planfaglige og samfunnsmessige hensyn, og hensyn knyttet til arealdisponering som skal tillegges vekt, og som skal avveies når det er snakk om fordeler og ulemper. Her argumenterer søker for at etablering av sjøbunnsdeponi vil medføre at massene etter planlagt utdyping av farled ved uforutsette hendelser kan deponeres i sjø, slik at det prosjektet unngår stans i gjennomføring. Videre at tiltaket ikke medfører visuelle påvirkninger/endringer i verdifulle landskap, kulturmiljøer eller viktig friluftsområder. Søker vurdere samlet sett at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene.

Administrasjon finner at det foreligger ulemper av en slik art at dispensasjon ikke kan gis. Delkonklusjonen er at siste vilkår i pbl. § 19-2 andre ledd ikke/er oppfylt.

Konklusjon:
Med bakgrunn i vurderingen ovenfor anses vilkårene i pbl. § 19-2 andre ledd ikke/for oppfylt, og at dispensasjon fra planbestemmelse § 4.2 bokstav b) ikke/kan innvilges.

II. Dispensasjon fra planbestemmelse § 4.2 bokstav c)

Denne bestemmelsen fastsetter at det kan foretas fremtidig utdypinger av farled etter avklaring gjennom reguleringsplan. Tiltakshaver søker om dispensasjon for å fravike reguleringsplankravet, for å gjennomføre utdypinger av farled.

Formålet bak bestemmelsen er å sikre at det utarbeides en helhetlige planløsning for området der gjeldende plan, her kystsoneplanen, ikke gir tilstrekkelig avklaring. En slik planprosess sikrer bredere vurderinger av blant annet plassering, størrelse, utforming av tiltak og hvilke vilkår som bør stilles. Relevante momenter i vurderingen er hensynet til offentlighet, samråd og medvirkning i planprosessen.

Det følger av formålsbestemmelsen i pbl. § 1-1 at «loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives».

Søker argumenterer for at hensikten bak bestemmelsen vurderes å ikke være vesentlig tilsidesatt. Dette fordi at planbestemmelsen tilrettelegger for utbedring av farvann (utdypinger av farled, moloer, kaier o.l) hvilket også er resultat av omsøkt tiltak - økt sikkerhet og fremkommelighet i farled. Effekten av tiltaket ved utbedret farvann fremmer ferdsel som er intensjon med bestemmelsen til arealformålet.

Administrasjon er enig med søker i at bestemmelsen tilrettelegger for utdypning av farled, men sier uttrykkelige at dette skal gjøres gjennom reguleringsplan. En helhetlig planlegging og utredning som sikrere langsiktige løsninger og avklarer konsekvenser for miljøet. Slike forhold blir ikke ivaretatt tilstrekkelig gjennom dispensasjon. Dette taler imot dispensasjon.

Administrasjon vektlegger også uttalelsen fra Nordland fylkeskommune som viser til at nylig vedtatt kystsoneplan har vært gjenstand for en demokratisk og bred interkommunal planprosess over flere år, og der også Kystverket har vært en sentral høringspart. Fylkeskommunen viser til at Kystverket burde ha benyttet muligheten til å gi innspill i planprosessen, slik at omsøkt tiltak kunne blitt belyst og hensyntatt i en større sammenheng. Det er beklagelig dersom kystsoneplanen allerede i sin første virketid skal undergraves som styringsverktøy.

Søker argumenterer for at det ikke er behov for en reguleringsprosess fordi relevante hensyn allerede er ivaretatt og at sektormyndigheter og andre relevante høringsparter blir hørt i prosess med mudre- og dumpesøknad og dispensasjonssøknad. Videre argumenteres det for at en reguleringsprosess vil kunne medføre ytterliggere forsinkelser i prosjektet, noe som er svært uheldig med hensyn til gjennomføring og nasjonale prioriteringer.

Administrasjon forstår søkers behov for rask avklaring, slik at planlagt tiltak kan gjennomføres uten ytterligere forsinkelser. Tilsidesettelse av planbestemmelsen, lovens formålsbestemmelse og behovet for ytterligere avklaringer basert på uttalelse fra andre myndigheter rettferdiggjøres ikke automatisk på bakgrunn av dårlig tid.

Administrasjonen finner at tiltaket medfører vesentlig tilsidesettelse av nevnte hensyn. Delkonklusjonen er at første vilkår i pbl. § 19-2 andre ledd ikke er oppfylt.

Vilkårene i pbl. § 19-2 er kumulative, som innebærer at begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis. Formannskapet bes om å komme med andre argumenter ved eventuelt motsatt resultat. På bakgrunn av dette har administrasjon likevel valgt å vurdere det siste vilkåret, selv om første vilkår ikke er oppfylt.

Til det siste vilkåret i pbl. § 19-2 andre ledd, må det foreligge positive angitte grunner på søkersiden for å kunne dispensere.

Det er i hovedsak planfaglige og samfunnsmessige hensyn, og hensyn knyttet til arealdisponering som skal tillegges vekt, og som skal avveies når det er snakk om fordeler og ulemper. Her argumenterer søker for at det er tydelige samfunnsmessige fordeler med tiltaket. Økt sikkerhet og fremkommelighet i farleden gir en reduksjon i fare for ulykkeshendelser, akutt forurensning og tap av menneskelig i forbindelse med grunnstøtinger i farled.

Videre argumenteres det for at massene fra utdyping vil bli disponert på land/utfylling i sjø. Dette bidrar til et mer begrenset behov for arealinngrep på land for å skaffe tilsvarende mengder utfyllingsmasser.

Søker viser til at tiltaket ikke medfører visuelle påvirkninger/endringer i verdifulle landskap, kulturmiljøer eller viktige friluftsområder.

Søker finner ingen tydelige ulemper ved å gi dispensasjon med unntak av det faktum at det bes om å dispensere fra en nylig vedtatt plan. Søker viser til at det er beklagelig at medvirkning i planprosessen ble begrenset på grunn av manglende intern/samlet vurdering fra søkers side.

Administrasjon finner at det foreligger ulemper av en slik art at dispensasjon ikke kan gis. Delkonklusjonen er at siste vilkår i pbl. § 19-2 andre ledd ikke er oppfylt.

Konklusjon:
Med bakgrunn i vurderingen ovenfor anses vilkårene i pbl. § 19-2 andre ledd ikke/for oppfylt, og at dispensasjon fra reguleringsbestemmelse § 4.2 bokstav c) ikke kan innvilges.

Administrasjonens anbefaling:

På bakgrunn av manglende oppfyllelse av vilkår for å administrativt kunne gi dispensasjon anbefaler administrasjonen å avslå dispensasjonssøknad for utdypning av farled og etablering av sjøbunnsdeponi ved Skanken og Lysrevet i Sortlandsundet.

Dersom man politisk etter en konkret og samlet vurdering mener at det finnes argumenter for å likevel innvilge dispensasjonssøknad, må formannskapet begrunne sin beslutning. Ved et eventuelt positivt dispensasjonsvedtak gjør vi oppmerksom på at kommune kan sette vilkår, som kan bidra til å minimere uheldige virkninger av en dispensasjon. Relevante vilkår fremkommer i uttalelser fra andre myndigheter i saken.

Personalmessige forhold
Ikke relevant i denne sammenheng.

Økonomiske forhold
Saken har ingen direkte økonomisk konsekvens for Sortland kommune.

Folkehelse vurderinger
Ikke relevant i denne sammenheng.

Miljø-/naturforhold og klimagasskonsekvenser vurderinger
Tiltakene vil kunne medføre konsekvenser for de omkringliggende akvakulturanleggene i området, og vil påvirke det marine miljøet i tiltaksområdet. Dumping i sjødeponi kan medføre nedslamming og spredning av partikler.

Vedlegg:
Fylkeskommunens uttalelse - søknad om dispensasjon for utdyping av farled i Sortlandsundet - Sortland kommune
Fiskeridirektoratets uttalelse til dispensasjonssøknad for utdyping av farled - Sortlandsundet - Sortland kommune
Uttalelse fra Kystverket - Søknad om dispensasjon - Utdyping av farled - Sortlandsundet - Sortland kommune - Nordland fylke
Uttalelse - dispensasjon - Sortland - Sortlandsundet - utdyping av farled
Oversender til uttalelse dispensasjonssøknad for utdyping av farled, Sortlandsundet - Sortland kommune
Kommentar til Fylkeskommunens høringsuttalelse ifm. søknad om dispensasjon – utdypinger i prosjektet Stamsund -Risøyrenna med gjennomseiling Raftsundet

Supplement til dispensasjonssøknad i forbindelse med Kystverkets utdypingstiltak i Sortlandsundet - Sortland kommune -Nordland fylke
Uttalelse - Dispensasjon - Sortland - Sortlandsundet - etablering av sjøbunnsdeponi
Uttalelse - dispensasjonssøknad for etablering av sjøbunnsdeponi i Sortlandsundet - Sortland kommune
Nord Fiskarlags uttalelse til søknad om etablering av sjøbnnsdeponi - Sortland kommune
Fiskeridirektoratets uttalelse til søknad om dispensasjon for etablering av sjøbunnsdeponi i Sortlandsundet - Sortland kommune
Høring - Etablering av sjøbunnsdeponi, Sortlandsundet, Sortland kommune
Fiskeridirektoratets uttalelse til søknad om mudre- og dumpetillatelse utdypingstiltak i Sortlandsundet - Sortland kommune
Søknad om dispensasjon fra PBL 19-2 i forbindelse med utdypingstiltak i Sortlandssunde som krevet sjøbunnsdeponi. Strekningen Stamsund - Risøyrenna -Sortland kommune -Nordland fylke
Miljøteknisk rapport sjøbunnsdeponi